Cena 20 gr.

Nr. 36 Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Rok III

RZEMIOSŁO

TYGODNIK

Organ Związku Izb Rzemieślniczych Rzeczypospolitej Polskiej

REDAKCJA I ADMINISTRACJA WARSZAWA, UL. MAZOWIECKA 1 m. 4, TEL. 665-57

KONTO P. K. O. 6066

Warszawa, niedziela dn. 7 października 1934 r.

Do P. T. czytelników „Rzemiosła"

Jak informowaliśmy P. T. Czytelników w numerze 30-tym „Rzemiosła" Pocztowa Kasa Oszczędności wydała zarządzenie obowiązujące od 1-go września r. b., na mocy którego za każdą wpłatę dokonaną na konto czekowe, wpłacający musi osobno uiścić 10 groszy. Zwróciliśmy wówczas uwagę, że zarządzenie to godzi szczególnie dotkliwie w drobnych płatników a przedewszystkiem w prenumeratorów pism i czasopism. Samorządy gospodarcze wystąpiły przeciw podwyżce, sprawą zaś opłat od prenumeratorów zajął się Polski Związek Wydawców Dzienników i Czasopism, powołany do obrony interesów prasy. W rezultacie P. Minister Poczt i Telegrafów wydał rozporządzenie o przekazach rozrachunkowych do wpłat i wypłat dokonywanych za pośrednictwem poczty. Rozporządzenie to weszło w życie z dniem 1 października r. b.

Na podstawie tego rozporządzenia wszelkie należności w granicach do 15 zł. mogą być przekazywane przez klijentów pod adresem administracji lub redakcji dzienników i czasopism za pomocą **przekazów rozrachunkowych.**

Od przekazów rozrachunkowych wysyłający nie ponosi żadnych opłat.

Blankiety przekazów rozrachunkowych (kolor błękitny) są do nabycia we wszystkich urzędach pocztowych w cenie 1 gr. za sztukę.

Do niniejszego wydania załączamy przekaz rozrachunkowy z prośbą o dokonanie przedpłaty za IV kwartał.

Zaznaczamy, że na odwrocie przekazu jest miejsce dla pisemnych adnotacyj, dotyczących tytułu i celu wpłaty oraz okresu czasu, do którego opłata się odnosi. Korespondencja zawierająca treść inną podlega opłacie przez naklejenie znaczka pocztowego za 10 gr.

Rozporządzenie P. Ministra Poczt i Telegrafów, które przyczyni się do wzmożenia tak bardzo słabego u nas czytelnictwa, należy powitać z całkowitem uznaniem.

Rzemieślnicze Związki Gospodarcze

Wobec faktu, iż niektóre zawody rzemieślnicze przystąpiły do organizowania Związków Gospodarczych i wysyłają różne odezwy i deklaracje przystąpienia, Związek Izb Rzemieślniczych R. P. zwraca uwagę, że nie jest jeszcze aktualna sprawa organizowania Związków Gospodarczych, przewidzianych w noweli z dnia 10 marca 1934 r. do ustawy przemysłowej.

Dopóki nie będzie wydane rozporządzenie wykonawcze do znowelizowanej ustawy przemysłowej i nie ukażą się:

1) wzorowe statuty rzemieślniczych Zw. Gospodarczych oraz

2) rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu, określające właściwość rzeczową, organizację i tryb postępowania sądów polubownych przy Rzemieślniczych Związkach Gospodarczych — należy wstrzymać konkretną akcję w kierunku tworzenia wspomnianych Związków.

Dekret o tymczasowym ustroju m. st. Warszawy

W numerze 86-tym Dziennika Ustaw z dnia 29 września r. b. został ogłoszony dekret Prezydenta Rzeczypospolitej o tymczasowym ustroju m. st. Warszawy.

Dekret postanawia, że ustrój tymczasowy Warszawy trwać będzie do chwili wydania ustawy o stołecznym samorządzie wojewódzkim, nie dłużej jednak, niż do dnia 31 marca 1936 r.

W tym okresie Warszawa posiadać będzie prezydenta miasta powołanego przez Radę Ministrów na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych oraz pięciu wiceprezydentów, powołanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych. Ponadto istnieć będzie w Warszawie tymczasowa Rada Miejska, złożona z 36 członków, powołanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych z po-

śród osób odpowiadających warunkom prawa wybieralności do rad miejskich, zgodnie z przepisami ustawy samorządowej.

Tymczasowa Rada Miejska będzie organem opinjodawczym przy prezydencie Warszawy. Wyłoni ona ze swego grona Komisje, powołane do wydawania opinji.

Tymczasowy zarząd miejski t. zn. prezydent i pięciu wiceprezydentów obradować będzie kolegjalnie. Jednak Minister Spraw Wewnętrznych, może przenieść wszystkie lub niektóre sprawy do działania w zakresie jednoosobowym. Wszelkie funkcje wynikające z jednoosobowego zakresu działania sprawuje prezydent, który łączy funkcje przełożonego gminy i jej zarządu nie zastrzeżone dla tymczasowego kolegjum miejskiego.

Kontrolę wewnętrzną wykonywać będzie komisja rewizyjna, której skład ustali Minister Spraw Wewnętrznych. Do Komisji rewizyjnej wybrane mogą być tylko osoby, odpowiadające warunkom prawa wybieralności do rady miejskiej, przyczem w skład tej komisji nie mogą wejść członkowie tymczasowego zarządu miejskiego, ani pracownicy miejscy.

Związek Izb Rzemieślniczych czyni starania, aby w tymczasowej Radzie Miejskiej rzemiosło stołeczne posiadało właściwą reprezentację.

O unormowanie dokształcenia zawodowego

Ustawa z dnia 11 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 38 poz. 389) wprowadza ogólne normy przymusowego dokształcania na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 15 p. 3 postanawia, że dokształcanie odbywa się bądź w szkołach i na kursach dokształcających ogólnych, bądź w szkołach dokształcających zawodowych.

Dokształcanie zawodowe, mające dla życia rzemieślniczego pierwszorzędne znaczenie, powinno być, na wzór szkolnictwa zawodowego typu zasadniczego, szczegółowo uregulowane w drodze odpowiednich przepisów.

Podkreślając znaczenie dla rzemiosła dokształcania zawodowego, Związek Izb Rzemieślniczych R. P. zwrócił się do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z prośbą o wydanie szczegółowego rozporządzenia, normującego dokształcanie zawodowe.

Przepisy wykonawcze do ustawy o państwowym podatku przemysłowym

W numerze 85-tym Dziennika Ustaw z 1934 r. ogłoszono przepisy wykonawcze do ustawy o państwowym podatku przemysłowym z dnia 15 lipca 1925 roku, której jednolity tekst zawarty jest w numerze 76-ym Dziennika Ustaw z dnia 31 sierpnia 1934 roku. Składają się one ze 106 paragrafów i weszły w życie z dniem ogłoszenia, t. j. 28 września r. b.

W poniższem zestawieniu podajemy najważniejsze postanowienia dotyczące rzemiosła.

W § 51-ym ustalono, że pracownie i zajęcia rzemieślnicze, rękodzielnicze, nie podlegają podatkowi przemysłowemu od obrotu, o ile są prowadzone przez właścicieli przy współudziale najwyżej jednego członka rodziny. O ile w przedsiębiorstwie zatrudniona jest chociaż przejściowo jedna siła obca (chociażby uczeń przemysłowy, praktykant i t. d.), względnie dwaj członkowie rodziny, wówczas ulga z art. 8 p. 5 ustawy nie może być przyznana. (Artykuł 8 p. 5 ustawy opiewa, że państwowy podatek przemysłowy **tylko** w formie świadectwa przemysłowego opłacają pracownie i zajęcia rzemieślnicze, rękodzielnicze, o ile są prowadzone przez właścicieli przy pomocy najwyżej jednego członka rodziny; dla zaliczenia do pracowni i zajęcia rzemieślniczego, względnie rękodzielniczego, nieodzowne jest posiadanie karty rzemieślniczej; przepis niniejszy nie ma zastosowania do mydlarstwa, rzeźnictwa oraz wyrębu mięsa". Przyp. Red.).

Dalej § 51 ustala, że za członków rodziny uważa się: małżonków, dzieci ślubne, nieślubne i przysposobione, krewnych męża i żony w linji wstępnej i zstępnej, i że właściciele pracowni rzemieślniczych lub rękodzielniczych oraz osoby wykonywujące zajęcia rzemieślnicze, względnie rękodzielnicze celem uzyskania ulgi z art. 8 p. 5 ustawy winny wykazać się posiadaniem karty rzemieślniczej, względnie na obszarze województwa śląskiego — poświadczeniem władzy przemysłowej I-ej instancji.

W przypadku nieposiadania karty rzemieślniczej (poświadczenia władzy przemysłowej I-ej instancji w województwie śląskiem) przez właściciela pracowni rzemieślniczej lub rękodzielniczej, względnie przez osobę, wykonywującą zajęcie rzemieślnicze lub rękodzielnicze, odnośne pracownie, względnie zajęcia opłacają podatek na zasadach określonych dla przedsiębiorstw przemysłowych i nie korzystają z ulg przewidzianych w art. 8 p. 5 ustawy.

Mydlarstwo, rzeźnictwo i wyrąb mięsa nie korzystają wogóle z ulgi z art. 8 p. 5 ustawy.

W § 13-tym znajdujemy postanowienia odnośnie przemysłu ludowego i rzemiosła. Brzmi on następująco: „Przemysł ludowy i rzemiosła nie podlegają opodatkowaniu w myśl art. 3 p. 11 ustawy, o ile są wykonywane:

1) przez drobnych gospodarzy rolnych lub bezrolnych,

2) bez obcych sił pomocniczych,

3) ubocznie.

Przemysł ludowy i rzemiosła, które nie odpowiadają chociażby jednemu z powyższych warunków, podlegają opodatkowaniu.

Sprzedaż wyprodukowanych artykułów poza miejscem zamieszkania producenta w oddzielnych zakładach handlowych podlega opodatkowaniu, natomiast sprzedaż artykułów na targach podlega opodatkowaniu tylko wówczas, o ile nie ma charakteru dorywczego".

W § 17-tym znajdujemy postanowienie: „Urząd Skarbowy może wyjątkowo zwolnić od podatku przemysłowego od obrotu ubogich płatników, których podatek na rzecz Skarbu Państwa nie przekracza kwoty 100 zł.

O ile jeden i ten sam płatnik posiada kilka przedsiębiorstw, to może on być zwolniony od podatku przemysłowego od obrotu na zasadzie art. 3 ustęp ostatni ustawy tylko w tym wypadku, gdy łączna suma podatku na rzecz Skarbu Państwa, przypadającego od wszystkich przedsiębiorstw danego płatnika, nie przekracza rocznej kwoty 100 zł.".

§ 34-ty wyszczególnia stawki po-

datkowe podatku przemysłowego od obrotu, które ustalono na lata od 1932 do 1937 i następne. Według litery C do artykułu 5 ust. 1 p. 7 pracownie i zajęcia rzemieślnicze (rękodzielnicze) cz. II. lit. C. rozdział XIX taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy — pod warunkiem posiadania przez właściciela pracowni lub wykonywującego zajęcie karty rzemieślniczej, a na obszarze województwa śląskiego — poświadczenia władzy przemysłowej I instancji, opłacają:

	Stawki podatkowe w 1932 r.	w 1933 r.	w 1934 r.	w 1935 r.	w 1936 r.	w 1937 i nast.
a) od obrotów ze sprzedaży wydobytych surowców, lub wyprodukowanych towarów krajowym przedsiębiorstwom przemysłowym (nie wyłączając przedsiębiorstw budowlanych), zarówno opłacającym podatek przemysłowy, jak i nieopłacającym tego podatku, z wyjątkiem obrotów, osiągniętych ze sprzedaży artykułów, przeznaczonych na inwestycje nabywającego przedsiębiorstwa oraz remonty (§ 38 nin. rozp.)	1%	1%	0.875%	0.75%	0.625%	0.50%
b) od obrotów osiągniętych z detalicznej sprzedaży artykułów spożywczych pierwszej potrzeby	1%	} 1%	1%	1%	1%	1%
c) od pozostałych obrotów	1.5%					
Według lit. B do art. 5 ust. 1 p. 8 pracownie i zajęcia rzemieślnicze (rękodzielnicze) — cz. II. lit. C. XIX taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy — pod warunkiem posiadania przez właściciela pracowni lub wykonywującego zajęcie karty rzemieślniczej a na obszarze województwa ślęskiego — poświadczenia władzy przemysłowej I instancji, od wszelkiego rodzaju obrotów	1.5%	1%	1%	1%	1%	1%

W myśl § 83 przy zaklasowaniu przedsiębiorstw wymienionych w rozdziałach: I kat., trzecia i czwarta, VII, XII i XIV części II lit. A. taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy, nie bierze się w rachubę uczniów przemysłowych, trzymanych w przedsiębiorstwie na podstawie pisemnej umowy, zawartej w myśl art. 116 prawa przemysłowego (Dz. U. R. P. z 1927 r. Nr. 53 poz. 468 i Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 40 poz. 350).

Ważne jest postanowienie § 84, które brzmi jak następuje: „Za dorosłego członka rodziny, względnie dorosłego subjekta handlowego uważa się pracowników w wieku od 18 do 55 lat. Pracowników młodszych od 18 lat i starszych ponad 55 lat liczy się dwóch za jednego. Za subjektów handlowych uważa się osoby (również i członków rodziny przedsiębiorcy), stale zatrudnione w zakładzie o charakterze sił pomocniczych przy wykonywaniu czynności, stanowiących treść przedsiębiorstwa handlu towarowego, t. j. osoby biorące udział w dokonywaniu tranzakcyj handlowych. Chłopców do posyłek i posługaczy nie uważa się za subjektów handlowych".

O trwałe podstawy finansowe dla szkolnictwa dokształcającego, zawodowego

Z punktu widzenia prawnego można powiedzieć, że strona finansowa szkolnictwa dokształcającego zawodowego w Polsce nie jest unormowana.

Wprawdzie postanowienia, zawarte w punkcie 10 i 11 art. 11 dekretu z dnia 4 lutego 1919 roku (Dz. U. R. P. Nr. poz. poz. 140) nie zabraniają organom ustrojowym gmin zajmowania się oświatą zawodową i popierania rzemiosła, jednak nie nakładają one wyraźnego obowiązku na samorząd terytorjalny systematycznego łożenia na szkolnictwo dokształcające zawodowe, wskutek czego samorządy niechętnie wstawiają do budżetu odpowiednie pozycje.

Dekret z dnia 4 lutego 1919 r. nie normuje działalności samorządu na terenie całego Państwa, lecz jedynie na terenie b. Kongresówki. Dlatego też na obszarze działalności powyższego dekretu samorządy terytorjalne winny zajmować się popieraniem rzemiosła i szkolnictwa a zwłaszcza szkół dokształcających zawodowych.

Ustawa z dnia 23 marca 1933 roku (Dz. U. R. P. Nr. 35 poz. 294) o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego w art. 43 postanawia, że do zakresu działania rady gminnej należy między innemi stanowienie o dobrowolnem podejmowaniu zadań o charakterze publicznym. Postanowienia te o charakterze nader ogólnym nie obejmują zakresu działania organów ustrojowych gmin, zawartego w art. 11 punktu 10 i 11 dekretu z dnia 4 lutego 1919 r.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9.X. 1933 (Dz. U. R. P. Nr. 80 poz. 577) jak również rozporządzenie tegoż Ministra z dnia 15 grudnia 1933 roku (Dz. U. R. P. Nr. 100 poz. 769) w sprawie wykonania ustawy o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego nie precyzuje postanowień art. 43 ustawy z dnia 23 marca 1933 roku odnośnie do zakresu działania samorządu terytorjalnego.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych powiadomiło Związek Izb Rzemieślniczych Rzeczypospolitej Polskiej pismem z dnia 20 czerwca rb. Nr. S. S. 54/62/I, że wyżej wyszczególnione postanowienia dekretu z dnia 4 lutego 1919 r. nie zostały uchylone przez ustawę z dnia 23 marca 1933 r., przeto stan prawny podstaw finansowych szkolnictwa dokształcającego zawodowego zupełnie się nie zmienił, jeżeli chodzi o świadczenia ze strony samorządu terytorjalnego na rzecz szkół dokształcających zawodowych.

O ile samorząd terytorjalny niechętnie łoży na oświatę zawodową dokształcającą o tyle Skarb Państwa w docenianiu oświaty zawodowej dokształcającej dla rzemiosła nie szczędził wydatków na ten cel.

W woj. poznańskiem i pomorskiem wszystkie szkoły dokształcające zawodowe są utrzymywane wyłącznie przez Skarb Państwa; na terenie b. Królestwa Kongreso-

wego Skarb Państwa ponosi ciężary z tytułu dokształcania zawodowego w stosunku 1/3 do kosztów nauczania w szkołach dokształcających zawodowych; w w woj. południowych Skarb Państwa łoży w stosunku 2/3 kosztów nauczania; w woj. kresowych wschodnich stosunek ten waha się od 1/2 do 2/3.

Jeżeli teraz zestawimy rozbudowę szkół dokształcających zawodowych w poszczególnych województwach z ciężarami, jakie Skarb Państwa ponosi na rzecz tych szkół, to przychodzimy do wniosku, że rozbudowa szkół dokształcających zawodowych w danem województwie jest związana ściśle z wysokością subwencji, udzielanej przez Ministerstwo W. R. i O. P. W wyniku tej polityki finansowej wytworzyła się taka sytuacja, że w województwach pomorskiem i poznańskiem sieć szkół jest dostateczna, możnaby ją uważać za normalną. W tych województwach prawie wszyscy terminatorzy mają możność dokształcania zawodowego, nie można natomiast powiedzieć tego o młodzieży rzemieślniczej, odbywającej naukę w innych województwach Rzeczypospolitej Polskiej. Sieć szkół nie została dostatecznie rozbudowana a już od kilku lat ulega skurczeniu ze względu na cofanie kredytu, przeznaczonego na szkolnictwo zawodowe dokształcające przez samorządy terytorjalne.

Następujące zestawienie obrazuje rozbudowę sieci szkół dokształcających zawodowych na całem terytorjum Rzeczypospolitej.

Izba Rzemieślnicza	Liczba warsztatów	Ilość szkół dokształcaj. zawodowych	Na ile warszt. przypada jedna szkoła
Białystok	16.418	7	2.202
Brześć n/B.	7.963	3	2.654
Grudziądz	12.307	42	295
Katowice	12.233	49	249
Kielce	40.350	31	1.301
Kraków	14.824	67	221
Lublin	28.046	24	1.168
Lwów	22.236	72	308
Łódź	34.074	38	896
Łuck	11.497	12	958
Nowogródek	7.396	4	1.849
Poznań	18.854	125	150
Stanisławów	8.434	26	324
Tarnopol	7.596	10	759
Warszawa	17.414	24	725
Wilno	7.749	10	775
Włocławek	34.224	38	900
Ogółem	301.345		

Warsztaty rzemieślnicze z wyjątkiem nielicznych skupień są równomiernie rozsiane po całym kraju. Sieć szkół winna być dostosowana do rozmieszczenia przedsiębiorstw rzemieślniczych.

Na podstawie sprawozdań Izb Rzemieślniczych można stwierdzić, że samorząd terytorjalny w tych województwach, w których uczestniczy w nieznacznym stopniu w finansowaniu oświaty zawodowej dokształcającej, w razie napotkania na trudności przy uzyskiwaniu równowagi budżetowej szuka oszczędności po stronie wydatków w pierwszym rzędzie przez skreślenie kredytów przeznaczonych na szkolnictwo dokształcające zawodowe. W związku z tem nasuwa się konieczność określenia obowiązku samorządu terytorjalnego w dziedzinie dokształcania zawodowego, bez którego nie może być mowy o podniesieniu tej tak ważnej dziedziny życia gospodarczego pod względem zawodowym, technicznym i gospodarczym.

Związek Izb Rzemieślniczych Rzeczypospolitej Polskiej, rozumiejąc konieczność ustawowego unormowania podstaw finansowych szkół dokształcających, zawodowych wystąpił do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego o wprowadzenie w drodze odpowiedniego przepisu obowiązku dla samorządu terytorjalnego partycypowania w kosztach utrzymania szkół dokształcających zawodowych w stosunku jednakowym dla całej Rzeczypospolitej Polskiej.

US.

Terminatorzy i uczniowie przemysłowi

W niektórych gazetach ukazała notatka, że napływ terminatorów do rzemiosła i uczniów do przemysłu odbywać się będzie za pośrednictwem zainteresowanych Samorządów Gospodarczych. Według tych informacyj mają być opracowane przez zainteresowane Ministerstwa przepisy, na podstawie których rozdział młodzieży zależnie od uzdolnienia i zapotrzebowania byłby dokonywany w Izbach Rzemieślniczych i Izbach Przemysłowo-Handlowych.

W związku z tem Związek Izb Rzemieślniczych R. P. został zapytany przez niektóre Izby Rzemieślnicze, czy informacje zamieszczone w prasie odpowiadają prawdzie.

Na podstawie informacyj otrzymanych z Ministerstw: Przemysłu i Handlu i Opieki Społecznej wyjaśniamy, że narazie zainteresowane Ministerstwa nic nie wiedzą o projekcie ustawy względnie dekretu, któryby miał na celu unormowanie napływu młodzieży do przedsiębiorstw rzemieślniczych i przemysłowych za pośrednictwem Samorządów Gospodarczych. Pragniemy wyjaśnić, że sprawa racjonalnego rozdziału młodzieży, napływającej do rzemiosła będzie rozważana we właściwej płaszczyźnie z chwilą powołania Naukowego Instytutu Rzemieślniczego i jego oddziałów przy niektórych Izbach Rzemieślniczych.

Programy szkół zawodowych

Związek Izb Rzemieślniczych przesłał Izbom Rzemieślniczym:

1) materjały do organizacji szkolnictwa zawodowego, 2) wytyczne dla autorów programów gimnazjów mechanicznych, 3) wytyczne dla programów gimnazjów stolarskich, 4) wytyczne dla autorów programów gimnazjów krawieckich (żeskich) i gimnazjów bieliźniarskich, 5) wytyczne dla autorów programów gimnazjów kupieckich.

Materjały te stanowią wynik prac nad reformą szkolnictwa zawodowego Ministerstwa W. R. i O. P. i Państwowej Komisji Oświaty Zawodowej, w której zasiadają przedstawiciele samorządu rzemieślniczego.

Związek Izb Rzemieślniczych R. P. zwrócił Izbom szczególną uwagę na wytyczne dla autorów poszczególnych programów, oraz wezwał Izby, aby powołały Komisje Szkolne złożone z wybitnych przedstawicieli rzemiosła i osób pracujących w rzemieślniczem szkolnictwie zawodowem w celu zapoznania się z temi wydawnictwami i wydania wymaganych opinji.

Wiadomości gospodarcze

Położenie gospodarcze Polski w oświetleniu B. G. K.

W kolejnym biuletynie za miesiąc sierpień Bank Gospodarstwa Krajowego stwierdza dalsze występowanie pomyślnych objawów na rynku pieniężno-kredytowym. Zanotowano dalszy przyrost wkładów oraz stwierdzono zadawalający na ogół stan wypłacalności.

W działalności kredytowej banków zaznaczyło się przejściowe ożywienie. Kredyty wzrosły głównie w Banku Polskim i bankach państwowych. Na giełdzie papierów wartościowych nastąpiła poważniejsza zwyżka papierów procentowych.

Ceny zbóż kształtowały się mniej pomyślnie, jednak utrzymują się one znacznie powyżej poziomu z okresu przedżniwnego. W dziale artykułów hodowlanych korzystniej kształtowały się nadal ceny zwierząt rzeźnych i przetworów mięsnych, podczas gdy ceny nabiału i jaj zniżkowały.

Ogólny stan produkcji przemysłowej podniósł się znacznie, utrzymując się nadal powyżej poziomu z roku ubiegłego. Sezonowy wzrost produkcji i zbytu wykazuje górnictwo węglowe i przemysł węglowy a poważniejszy wzrost obrotów towarowych i stanu zatrudnienia nastąpił w przemyśle włókienniczym.

Zwiększenie zapotrzebowania materjałów budowlanych pozwoliło na utrzymanie zadawalającego stanu zatrudnienia w tych gałęziach przemysłu, które pracują dla budownictwa. Zwiększony ruch sezonowy panował pozatem w przemyśle skórzanym oraz częściowo w spożywczym. Obroty handlowe poczęły się ożywiać, zwłaszcza w branży odzieżowej. Liczba bezrobotnych wykazała dalszy aczkolwiek niewielki spadek a stan zatrudnienia stale wzrastał szczególnie przy robotach publicznych.

Obniżenie opłat pocztowych, telefonicznych i telegraficznych.

Z dniem 1 października r. b. nastąpiła zapowiadana i bardzo pożądana obniżka opłat pocztowych, które dotychczas były nadmiernie wysokie.

Opłaty za krajowe listy zamiejscowe zostały obniżone z 30 groszy na 25 groszy, za kartki pocztowe z 20 groszy na 15 gr. Opłaty za listy wysyłane zagranicę obniżono z 60 groszy na 55 gr. do Austrji, Węgier, Czechosłowacji i Rumunji z 60 groszy na 45, za kartki pocztowe w obrocie zagranicznym z 35 gr. na 30 gr., a do czterech wymienionych państw z 30 gr. do 25 gr. Opłaty za polecenie w obrocie zagranicznym zniżono z 60 gr. na 45 gr.

Taryfa telefoniczna została obniżona o 10%. Obniżone zostały również opłaty za rozmowy ponadkontyngentowe na sieciach państwowych z 10 gr. na 8 gr. Wprowadzone zostały rozmowy międzymiastowe na krótkie odległości, za które opłata będzie wynosić do 10 km. 20 gr., do 15 km. 30 gr. a do 20 km. 40 gr., podczas gdy dotychczas opłata ta wynosiła 60 gr.

Opłata zasadnicza przy telegramach została obniżona z 50 gr. na 25 gr., opłata od wyrazu w depeszach gratulacyjnych i kondolencyjnych z 15 gr. na 5 gr. Równocześnie została wprowadzona specjalna obniżona opłata radjofoniczna dla wsi, wynosząca 1 zł. miesięcznie.

Projekt rozporządzenia o Komunalnych Kasach Oszczędności.

Został opracowany i wejdzie niedługo w życie projekt rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o Komunalnych Kasach Oszczędności.

Według art. 3-go K. K. O. mogą być zakładane tylko przez związki samorządowe miejskie, powiatowe i wojewódzkie, bądź samodzielnie, bądź wspólnie przez utworzony w tym celu związek międzykomunalny. Kasy Oszczędności używają firmy „Komunalna Kasa Oszczędności" z dodatkiem nazwy związku założycielskiego i wydają książeczki wkładkowe pod nazwą „książeczka oszczędnościowa". Prawo używania nazwy „Kasa Oszczędności" przysługuje Pocztowej Kasie Oszczędności (PKO.), Galicyjskiej Kasie Oszczędności, gminnym kasom oszczędnościowo - pożyczkowym oraz kasom oszczędności, mającym organizację opartą na zasadach omawianego projektu. Instytucje i osoby prawne używające w swej firmie słów „Kasa Oszczędności", obowiązane są skreślić je w ciągu roku od wejścia w życie dekretu.

Według dalszych artykułów projektu uruchomienie kasy może nastąpić dopiero po zarejestrowaniu. Powołanie dyrektora zarządzającego podlega zatwierdzeniu przez ministra Skarbu. Związek założycielski winien przyznać Kasie kapitał zakładowy w wysokości conajmniej 50 tysięcy złotych, i bezpłatną dotację na zorganizowanie w wysokości conajmniej 10 tysięcy złotych.

Kasom oszczędności wolno wykonywać następujące czynności bankowe: przyjmowanie wkładów oszczędnościowych na książeczki, otwieranie i prowadzenie rachunków bieżących o saldach kredytowych, udzielanie pożyczek za zebezpieczeniem hipotecznem, udzielanie pożyczek wekslowych, na skrypty dłużne, pod zastaw papierów wartościowych i t. d., dyskontowanie weksli, zaopatrzonych conajmniej w dwa podpisy, inkaso weksli, kupno i sprzedaż na rachunek własny papierów o stałem oprocentowaniu mających bezpieczeństwo pupilarne oraz akcyj Banku Polskiego; przyjmowanie za opłatą depozytów oraz wynajmowanie schowków. Dokonywanie operacyj, w walutach obcych wymaga osobnego zezwolenia Ministra Skarbu. Również rozporządzenie Ministra Skarbu ustalać będzie warunki udzielania kredytów i pożyczek, jak i najwyższą granicę dopuszczalności ogólnego zadłużenia jednej osoby w K. K. O. Ogólna suma zadłużenia związku założycielskiego oraz innych związków samorządowych nie może przekraczać 20% ogólnej sumy wkładów oszczędnościowych, wykazanej w bilansie Kasy na ostatni dzień roku obrotowego.

Książeczki oszczędnościowe mogą być imienne lub na okaziciela. O ile jednak w książeczce niema wzmianki o zastrzeżeniu, iż wypłata musi być dokonana wyłącznie określonej osobie lub pod pewnemi warunkami, okaziciel książeczki będzie uważany za jej właściciela. Wkłady na książeczki wolne są od zajęcia do wysokości 2500 zł. Należności pieniężne Kas Oszczędności nieprzekraczające 1000 zł. mogą być ściągane w trybie administracyjnym.

Nadzór państwowy nad działalnością Kas oszczędności wykonywa Minister Skarbu, działający w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Mocą rozporządzenia utworzony zostanie fundusz gwarancyjny K. K. O., który jest wspólną własnością Kas Oszczędności i służy do zapewnienia terminowej wypłaty wkładów oszczędnościowych. Fundusz gwarancyjny tworzy się z wpłat uiszczanych przez Kasy.

Nowe ustawodawstwo podatkowe.

W dzienniku Ustaw nr. 85 z dnia 28 września r. b. ogłoszono następujące rozporządzenie o charakterze podatkowym i gospodarczym:

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 roku o podatku od olejów mineralnych; rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o odpowiedzialności solidarnej za naruszenie przepisów podatkowych, rozporządzenie Ministra Skarbu o opłatach za nadzór nad związkami rewizyjnemi spółdzielni; rozporządzenie Ministra Skarbu w sprawie wykonania ustawy o państwowym podatku dochodowym; rozporządzenie Ministra Skarbu w sprawie wykonania ustawy o państwowym podatku przemysłowym; rozporządzenie Ministra Skarbu w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 czerwca 1924 r. o wymiarze i poborze państwowego podatku od nieruchomości w gminach miejskich oraz od niektórych budynków w gminach miejskich; rozporządzenia Ministra Skarbu w sprawie wykonania ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 roku o podatku od lokali; rozporządzenie Ministra Skarbu w sprawie wykonania ustawy o nadzwyczajnym podatku od niektórych zajęć zawodowych; rozporządzenie Ministra Skarbu o obliczaniu i poborze podatków od energji elektrycznej; rozporządzenie Ministra Skarbu wydane w porozumieniu z ministrami spraw wewnętrznych oraz przemysłu i handlu w sprawie wykonania ustawy z dnia 17 grudnia 1931 roku o państwowym podatku od energji elektrycznej.

W numerze 86-ym Dziennika Ustaw z dnia 29.IX. r. b. ogłoszono: rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o prawie o postępowaniu wywłaszczeniowem; rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o zniesieniu Państwowego Funduszu Kredytowego, Państwowego Funduszu Gospodarczego i Funduszu na przedterminową spłatę długów państwowych; rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o wypuszczeniu państwowej renty wieczystej; rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 września 1934 roku o przedłużeniu poboru 10% dodatku od państwowego podatku gruntowego i przemysłowego.

Konkurs pod hasłem „Dobry Eksport".

Jak wiadomo, Państw. Inst. Eksportowy przystępuje do zorganizowania drugiego z kolei konkursu pod hasłem „Dobry Eksport", mającego na celu zdobycie doświadczenia przez eksporterów polskich przy wywozie towarów produkcji polskiej na rynki zamorskie. Na podstawie wyników konkursu eksporterzy będą mogli stwierdzić zalety wywożonych artykułów oraz jakość i trwałość ich opakowania. Próba odbywa się w warunkach znacznie gorszych niż normalne, albowiem towary biorące udział w konkursie, przejdą trasę Gdynia—Jokohama — Gdynia. Warunki konkursu są do przejrzenia w Państwowym Instytucie Eksportowym. Ze względu na zbliżający się termin konkursu, eksporterzy zainteresowani nim winni zgłosić się do Intytutu w ciągu września lub października r. b.

Polska na czele lotnictwa światowego

Nie przebrzmiały jeszcze echa świetnego zwycięstwa lotników polskich, odniesionych przez kpt. Bajana i Płonczyńskiego na tegorocznem „Challenge", kiedy imię polskie okryło się ponownie sławą w międzynarodowych zawodach balonów wolnych o puhar Gordona-Benneta.

Turniej balonów wolnych odbywa się corocznie a start odbywa się w tym kraju, który zwyciężył w poprzednich zawodach. Ponieważ podobnie jest w „Challenge" dwa lata temu, zwycięzcami w zawodach balonowych w zeszłym roku byli Polacy, start odbył się w Warszawie. W zawodach wzięli udział: Polacy, Belgowie, Szwajcarzy, Amerykanie, Francuzi, Włosi, Niemcy i Czechosłowacy a więc osiem narodowości.

Według regulaminu zawodów zwycięzcą turnieju jest lotnik, który najdalej wylądował w prostej linji od miejsca wystartowania. Zawody mają za zadanie poddanie próbom konstrukcji balonów, ich odporności na różne zjawiska atmosferyczne oraz kwalifikacja umiejętności zawodowych i dzielności lotników.

W tegorocznych zawodach Polacy odnieśli wspaniałe zwycięstwo zyskując dwa pierwsze miejsca a mianowicie balon „Kościuszko", pilotowany przez świetnego aeronautę kpt. Hynka przeleciał 1331 klm., a „Warszawa" pilotowana przez kpt. Buczyńskiego 1304 klm. Dopiero na 3-em miejscu znalazł się światowej zresztą sławy lotnik belgijski Damuyter (1177 km.). Czwarte miejsce zdobyła nasza „Polonia". 5-e płk. Gerber (Szwajcarja).

Ostatnie zwycięstwa wysunęły Polskę na czoło lotnictwa światowego. Prasa całego świata z niezwykłym entuzjazmem podnosi znakomitą konstrukcję aparatów i balonów polskich oraz dzielność i brawurę polskich lotników. Jeżeli Opatrzność pozwoli, że w przyszłości odniesiemy zwycięstwo w obu typach zawodów po raz trzeci, wówczas dwa zaszczytne puhary staną się własnością narodu polskiego, co z całego serca życzymy bohaterskim lotnikom i narodowi.

Zawody lotnicze wymagają poza ogromem pracy ze strony konstruktorów i lotników znacznych środków pieniężnych. Środków tych musi dostarczyć społeczeństwo polskie a każdy obywatel najskromniejszym bodaj datkiem powinien przyczynić się do ukoronowania zwycięstwa.

Niech żyje lotnictwo polskie!

Formy szkolenia w poszczególnych rzemiosłach

(Ciąg dalszy)

Szkoły kołodziejskie stopnia niższego. W kołodziejstwie będą organizowane szkoły kołodziejskie stopnia niższego. Szkoły te mają za zadanie praktyczne kształcenie pracowników do wykonywania samodzielnych robót kołodziejskich w przemyśle kołodziejskim. Szkoły kołodziejskie są 3 letnie, w których program będzie przystosowany do potrzeb i warunków regionalnych. Przy szkołach tych istnieją warsztaty szkolne wytwórcze, które są ośrodkiem nauczania. Do tych szkół przyjmuje się kandydatów, którzy ukończyli naukę w zakresie 4 klas szkoły powszechnej, ukończyli 14 lat a nie przekroczyli 17 lat w danym roku kalendarzowym.

Kursy z zakresu kołodziejstwa. Kursy kołodziejskie przewiduje się dla pracowników, pragnących specjalizować się w tym zawodzie. Zasada organizacji tych kursów jak również czas trwania będą dostosowane do potrzeb kołodziejstwa i przemysłu karoseryjnego.

Kursy bednarskie. W rzemiośle bednarskiem przewiduje się jedynie kursy przeznaczone dla osób, specjalizujących się w tym zawodzie.

Kursy koszykarskie. Dla koszykarstwa przewiduje się również organizowanie tylko kursów i program będzie dostosowany do potrzeb koszykarstwa.

SZKOŁY BUDOWLANE.

Z działu szkół budownictwa rzemiosło interesują jedynie szkoły i kursy budowy naziemnej.

Szkoły budownictwa naziemnego. Zadaniem tych szkół jest kształcenie pracowników, którzyby obok praktyki mieli wykształcenie teoretyczno-zawodowe i ogólne, oraz byli przygotowani do pracy organizacyjnej przy budowie i wykonywaniu czynności konstruktorskich. Szkoły te są 3 letnie, w szkołach tych nie przeprowadza się specjalizacji, środkiem nauczania jest praktyka przy budowie. Nauka szkolna w pierwszym i drugim roku trwa 11 miesięcy, z których przeznacza się w klasie pierwszej dwa miesiące a w klasie drugiej 3 miesiące na organizowanie praktyki na budowie 3-ci rok szkolny trwa 10 miesięcy. Do szkoły przyjmuje się kandydatów, którzy ukończyli gimnazjum szkoły ogólnokształcącej lub inną szkołę, uznaną za równoznaczną i odbyli 2-miesięczną praktykę na budowie i ukończyli w danym roku kalendarzowym 16 a nie przekroczyli 20 lat życia.

Kursy z zakresu budownictwa naziemnego. Kursy te będą organizowane dla osób, pragnących się specjalizować w pewnych działach budownictwa.

Szkoły i kursy budowy dróg. Liceum drogowe. W budownictwie drogowem będą organizowane licea drogowe. Zadaniem tych liceów będzie kształcenie pracowników, którzyby posiadali przygotowanie zawodowe i głębszy zasób wiadomości teoretyczno - zawodowych i ogólne i będą zdolni do pracy organizacyjnej przy prowadzeniu robót związanych z budową oraz do wykonywania czynności konstrukcyjnych w tej dziedzinie. Licea są 3 letnie. Ośrodkiem nauczania jest budowa dróg, utrzymanie dróg lądowych i kolejowych. Do liceów przyjmuje się kandydatów, którzy skończyli szkołę ogólno - kształcącą i odbyli praktykę 2 miesięczną zorganizowaną w dziedzinie budowy dróg, ukończyli 16 a nie przekroczyli 20 lat życia.

Kursy z zakresu budowy dróg. Dla pracowników w budownictwie drogowem przewiduje się również kursy. Kursy te mają na celu ułatwienie specjalizowania się pracowników w zakresie budownictwa drogowego.

SZKOŁY PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO.

W przemyśle spożywczym przewiduje się kursy piekarskie, cukiernicze, oraz kursy z zakresu przemysłu mięsnego.

Kursy piekarskie. Dla rzemiosła piekarskiego organizowane będą tylko kursy piekarskie, kursy piekarni mechanicznej i kursy specjalne z zakresu piekarstwa. Zadaniem kursów piekarskich mechanicznych jest przygotowanie pracowników, posiadających praktykę piekarską i wyszkolenie do pracy przy organizowaniu jej w piekarniach mechanicznych. Zasada organizowania i czas trwania kursów piekarskich mechanicznych jak również kursy pracy z zakresu piekarskiego będą zastosowane do potrzeb przemysłu piekarskiego.

Kursy cukiernicze. W cukiernictwie przewiduje się obok kursów cukierniczych, fabrycznych, kursy specjalne z zakresu cukiernictwa. Kursy cukiernicze podobnie jak i piekarnicze będą zastosowane do potrzeb przemysłu cukierniczego.

Kursy mistrzów wędliniarskich. W wędliniarstwie przewiduje się kursy mistrzów. Zadaniem kursów mistrzowskich wędliniarskich jest kształcenie pracowników do pracy w warsztatach wędliniarskich. Kursy wędliniarskie są 3 letnie. Ilość godzin nauki jest tak ograniczona, że umożliwi uczniom jednocześnie pracę zarobkową. Przy kursach mistrzowskich wędliniarskich istnieją warsztaty szkolne wytwórcze, które są ośrodkiem nauczania. Na kursy mistrzowskie wędliniarskie przyjmuje się kandydatów, którzy przedstawią świadectwo, złożą egzamin, odbyli 3 letnią praktykę czeladniczą, złożą egzamin wstępny w zakresie 6 klas szkoły powszechnej z przedmiotów określonych przez Min. W. R. i O. P.

SZKOŁY ODZIEŻOWE.

Szkoły i kursy obuwnicze. W cholewkarstwie i szewstwie przewiduje się szkoły obuwnicze stopnia niższego i kursy z zakresu obuwnictwa.

Szkoły obuwnicze stopnia niższego. Szkoły obuwnicze mają kształcić pracowników praktycznie, którzyby byli usprawniani w wykonywaniu obuwia. Nauka w tych szkołach trwa 3 lata. Szkoły te nie przeprowadzają specjalizacji, program tej szkoły uwzględnia zarówno cholewkarstwo jak i szewstwo. Przy szkołach istnieją warsztaty szkolne wytwórcze, które są ośrodkiem nauczania. Do tych szkół przyjmuje się kandydatów,

którzy ukończyli szkołę powszechną w zakresie 4 klas, kończą w danym roku kalendarzowym 14 lat a nie przekroczyli 17 lat.

Kursy z zakresu obuwnictwa. W szewstwie i cholewkarstwie przewiduje się kursy obuwnicze przeznaczone dla osób, specjalizujących się w tych zawodach.

Szkoły krawieckie i kursy. W tym dziale przewiduje się szkoły krawieckie bieliźniarskie stopnia niższego, szkoły krawieckie stopnia licealnego, kursy z zakresu krawiectwa.

Szkoły krawieckie stopnia niższego. Szkoły krawieckie stopnia niższego kształcą pracowników do pracy w warsztatach krawieckich męskich. Szkoły krawieckie są 3 letnie. Szkoły te nie przeprowadzają specjalizacji. Program uwzględnia krawiectwo męskie. Przy szkołach istnieją szkolne warsztaty wytwórcze, które są ośrodkiem nauczania. Do szkół przyjmuje się kandydatów, którzy ukończyli 4 klasy szkoły powszechnej i w danym roku kalendarzowym conajmniej 13 lat a nie przekroczyli 17 lat życia.

Szkoły krawieckie, bieliźniarskie stopnia niższego. Szkoły krawieckie bieliźniarskie mają za zadanie kształcić pracowników praktycznie, którzyby byli usprawnieni do wykonywania robót z zakresu krawiectwa damskiego i dziecinnego oraz bieliźniarstwa. Szkoły krawieckie bieliźniarskie są 3 letnie. Przy szkołach istnieja szkolne warsztaty wytwórcze dla nauczania praktycznego zawodu krawieckiego. Szkoły te nie przeprowadzają specjalizacji i program w tych szkołach uwzględnia w odpowiednim stopniu krawiectwo damskie, dziecinne, oraz bieliźniarstwo. Do szkoły przyjmowani są kandydaci, którzy wykażą się świadectwem ukończenia 4 klas szkoły powszechnej i kończą w danym roku kalendarzowym conajmniej 13 a nie przekroczą 17 lat życia.

(C. d. n.)

Przetargi i dostawy

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Radomiu ogłasza przetarg publiczny na następujące roboty konserwacyjne w obrębie 5-go Oddziału Drogowego w Kowlu, które mają być wykonane do dn. 1.I. 1935 r., a mianowicie:

ziemne, brukarskie, murarskie, ciesielskie, stolarskie, szklarskie, dekarskie, zduskie, kowalskie, ślusarskie malarskie i wodociągowe, razem na sumę ogólną około 50.000 zł. i wzywa do składania ofert na powyższe roboty w terminie do dnia 10 października b. r., godziny 12-tej.

Szczegółowe warunki przetargu i ogólne zobowiązania dla przedsiębiorców i dostawców można rozpatrywać lub nabyć za opłatą po 50 gr. od stronicy w biurze Wydziału Drogowego, Plac 3-go Maja Nr. 5 w Radomiu, lub w biurze 5-go Oddziału Drogowego w Kowlu w godzinach urzędowych, gdzie mogą być również rozpatrywane normy i ceny na robociznę i materjały obowiązujące w Dyrekcji.

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych we Lwowie, ogłasza przetarg publiczny na dostawę następujących materjałów: knotów do łożysk maźniczych i lamp naftowych, siatek żarowych, wyrobów śrubowych i żelaznych, jak gwoździ, drutu żelaznego i stalowego, łańcuchów, siatek i lin stalowych, sprężyn spiralnych do cięgieł i zderzaków, tkanin i wyrobów szmuklerskich, wyrobów gumowych, powroźniczych i skórzanych, pasów transmisyjnych, pokostu i sykatywy, chemikalji, dekstryny, terpentyny, petard ostrzegawczych, wyrobów szklanych, materjałów kancelaryjnych i piśmiennych, wyrobów szczotkarskich, wyrobów z drzewa, jak styliska, trzonki, taczki, węgiel drzewny, miotły brzozowe, czyściwa z odpadków bawełnianych i szmat lnianych, konopi czesanych, sznurów i płyt azbestowych, trawy morskiej i włosienia końskiego, ścierek lnianych do okien i kurzu, karbidu, oleju lnianego, wiertniczego i rzepakowego, odlewów żeliwnych, odlewów stalowych, lano-kutych, oraz tarcz i segmentów szlifierskich. Dokładne ilości oraz bliższe szczegóły zawarte są w formularzach ofertowych, które otrzymać można w wydziale zasobów Dyrekcji Okręgowej K. P. we Lwowie. Termin wnoszenia ofert upływa z dn. 22 października b. r. o godz. 12-ej.

Zarząd więzienia w Rawiczu ogłasza przetarg na dostawę kaszy jęczmiennej, perłowej, gryczanej i pszennej, grochu, fasoli, ziemniaków, buraków, marchwi, pęczaku, kapusty świeżej, cebuli, słoniny, makaronu, śledzi, mąki żytniej, razowej i pytlowej, i pszennej, **mięsa wołowego, głowizny, boczku wędzonego, kości** mleka słodkiego, słomy, **pszennych bułek,** esencji octowej, grzybów suszonych, herbaty, kakao, jajek, liści bobkowych, pieprzu, **marmelady,** ogórków kiszonych, kapusty kiszonej, pietruszki, włoszczyzny, selery, pory, płatki owsiane, śliwki suszone, sera i twarogu. Oferty wraz z kwitem na złożone wadjum w wysokości 5 proc. ceny ofertowej należy składać **do dnia 11 października b. r.** w kancelarji więzienia w Rawiczu.

Zarząd więzienia w Lidzie ogłasza przetarg na dostawę kartofli, grochu, fasoli, kaszy jęczmiennej, mąki pszennej, pęczaku, kapusty świeżej i **słoniny solonej.** Oferty wraz z kwitem na złożone wadłum w wysokości 5 proc. ceny oferowanych artykułów należy składać do naczelnika więzienia **do dnia 11 października b. r.**

Redaktor i wydawca: Związek Izb Rzemieślniczych R. P. **Redaktor odpowiedzialny: WŁADYSŁAW GINDRICH**

Prenumerata: kwartalnie zł. 2.40, półrocznie zł. 4.80, rocznie 9.60.
Ceny ogłoszeń: 1/1 strony — zł. 300, 1/2 — zł. 160, 1/4 — zł. 85, 1/8 — zł. 45, 1/16 — zł. 22.50

Druk. „Współczesna", Sp. z o o., Szpitalna 10.